

Not: Veteriner hekim muayenehane ve polikliniklerinin ruhsatlandırılması hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-045.02-12442651

16/05/2025

Konu : Görüş (Veteriner hekim muayenehane ve polikliniklerinin ruhsatlandırılması hk.)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile; İlçeniz sınırları içinde faaliyet gösteren "Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinikleri" adına Başkanlığınızdan işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak üzere müracaatlarda bulunulduğu belirtilmiş olup 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesi kapsamında konuya ilişkin Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere, 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinde “*Bu Kanun hükümleri;*

a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisihhi müesseselere,

b) Nerede açılırsa açılsın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere,

c) Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı alma yükümlülüğü getirilenler hariç olmak üzere, turizm amaçlı kiralama izin belgesi verilen konutlara,

...

e) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseselere.

f) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık bürolarına,

g) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolara,

h) 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik dairelerine,

ı) 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolara,

i) 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San’atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehanelere,

Uygulanmaz.” hükmü,

4 üncü maddesinde “3 üncü maddede belirtilen merciler, izin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

a) İnsan sağlığına zarar vermemek,

b) Çevre kirliliğine yol açmamak,

c) Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak.” hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinde “Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

...

c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.

...

l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

...” hükmü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinde “Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

...

d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.

...

İlçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

...

c) Sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.” hükmü,

6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanunun 1 inci maddesinde “Yüksek veteriner okulları ile veteriner fakültelerinden veya muadeleti Maarif Vekaletince tasdik edilmiş veteriner okullarından diploma almış olanlara (Veteriner hekim) denir.” hükmü,

2 nci maddesinde “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan ve sahip oldukları diplomalarını Ziraat Vekaletine tescil ettirilmiş bulunan her (Veteriner hekim) meslekini bu kanun hükümleri dahilinde serbestçe icra edebilir.” hükmü,

8 inci maddesinde “Her veteriner hekim hayvanların muayene ve tedavisi için bir muayenehane açabilir. Muayenehane açmak isteyen (Veteriner hekim) bir istida ile mahallin en büyük mülkiye amirine müracaat eder. İstidasına diplomasının, nüfus cüzdanının tasdikli suretiyle istenilen miktar fotoğrafını ilâştirir.

İstidada muayenehane ittihaz olunan mahal ile ikametgah adresi ve varsa ihtisas numarası açıkça gösterilir.

Muayenehane yapılacak mahallerin vasfı ve şartları Ziraat Vekaletince tayin ve tesbit olunur.

İstisnas vesikalarını haiz olanların bu belgelerini ayrıca veteriner müdür veya kaza veterinerliklerine ibraz etmeleri lazımdır. Ancak hastane veya laboratuvar açabilmek için Ziraat Vekaletince tesbit olunan esaslar dahilinde ruhsat alınması şarttır.” hükmü,

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 11 inci maddesinde “(1) Bu Kanun kapsamında faaliyet gösteren muayenehane, klinik, poliklinik, hayvan hastanesi, ev ve süs hayvanı satış yerleri, hayvan eğitim ve barınma yerleri, otel hizmeti veren hayvan bakımevleri, hayvan pazar ve borsaları, damızlık kümes ve kuluçkahaneler, hayvan hastalıkları teşhis, analiz ve üretim laboratuvarları ile deney hayvanı üretici ve tedarikçileri Bakanlıktan onay almak ve istenen kayıtları tutmakla yükümlüdür.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki muayenehane, klinik ve polikliniklerin açılması için yalnızca

veteriner hekimlere onay verilir.

(3) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.” hükmü,

36 ncı maddesinde “(1) Hayvan sağlığı, hayvan refahı ve zootekni ile ilgili yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir:

...

i) 11 inci madde gereğince Bakanlıktan onay almadan faaliyette bulunanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir ve bunlar faaliyetten men edilir. İstenen kayıtları tutmayanlara bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.” hükmü,

48 inci maddesinde “(1) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda ve 5393 sayılı Belediye Kanununda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.

(2) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (j) ve (t) bentleri, 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (l) bentleri, ikinci fıkrası ile 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (g) bentlerinde belirtilen izin veya ruhsatlar, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile ilgili işyerlerinin teknik ve hijyenik koşulları ile gıda güvenilirliği ve kalitesi konularını kapsamaz.” hükmü,

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliğinin 1 inci maddesinde “(1) Bu Yönetmeliğin amacı, veteriner hekimler tarafından açılmış veya açılacak olan muayenehane ve polikliniklerin sahip olması gereken asgari teknik, hijyen ve sağlık şartları ile bu yerlerin açılma, çalışma ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.” hükmü,

2 nci maddesinde “(1) Bu Yönetmelik, veteriner hekimler tarafından açılmış veya açılacak olan muayenehane ve poliklinikleri kapsar.” hükmü,

5 inci maddesinde “(1) Muayenehane açabilmek için aşağıdaki şartları taşımak gerekir.

...

b) Türkiye sınırları içindeki veteriner fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı ülke veteriner fakültelerinden mezun olmuş ise, 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği hükümlerine göre, denklik belgesine sahip olmak.” hükmü,

6 ncı maddesinde “(1) Muayenehane açmak isteyen ve gerekli şartları haiz olan veteriner hekim veya veteriner hekimler bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat ederler.

...

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler, il müdürlüğü hayvan sağlığı şube müdürlüğü/ hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünce incelenir. Belgelerin tetkiki ve görevli veteriner hekimlerin mahallinde yaptıkları inceleme sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunan muayenehaneye, il müdürlüğünce fiziki veya elektronik ortamda onaylı ruhsat verilir.” hükmü,

9 uncu maddesinde “(1) Poliklinik açacak veteriner hekimler, polikliniğin adı, faaliyet göstereceği adresini belirten, sorumlu yönetici bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat ederler.

...

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler, il müdürlüğü hayvan sağlığı şube müdürlüğü/ hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünce incelenir. Belgelerin tetkiki ve görevli

veteriner hekimlerin mahallinde yaptıkları inceleme sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunan polikliniğe, il müdürlüğünce ruhsat verilir.” hükmü,

20 nci maddesinde “(1) Muayenehane ve poliklinikler yılda en az bir defa, asgari teknik, hijyenik ve sağlık şartları yönünden denetlenir. Denetim, il müdürlüğü hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünde görevli veteriner hekimler tarafından yapılır. Şikâyet, soruşturma, Genel Müdürlük veya il müdürlüğünün talebi üzerine yapılacak olağan dışı denetimler bunun haricindedir. İl müdürlüğü gerektiğinde ilçelerdeki muayenehane ve poliklinik denetim yetkisini ilçe müdürlüğüne devredebilir. İlçe müdürlüğünde bu denetimler veteriner hekimler tarafından yapılır. Denetimler sırasında tespit edilen hususlar Ek-5’teki denetim defterine kaydedilir.

(2) Muayenehane ve poliklinikler, meslek icrası yönünden kayıtlı oldukları bölge veteriner hekimleri odası tarafından, 6343 sayılı Kanun ve 13/9/2006 tarihli ve 26288 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Veteriner Hekimleri Birliği Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Yönetmeliği kapsamında denetime tabi tutulur.” hükmü,

21 inci maddesinde “(1) Ruhsatlı olan muayenehane ve polikliniklerde, il müdürlüğünün izni olmadan herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz. Muayenehane veya polikliniğin faaliyet gösterdiği adresin değişmesi durumunda adres değişikliğinden etkilenen tüm başvuru evrakları yeni adrese göre düzenlenir. Düzenlenen evraklar ve adresi değişecek olan ruhsat beraberinde bir dilekçe ekine konularak yeniden ruhsat düzenlenmesi için il müdürlüğüne başvurulur. Muayenehane veya polikliniğin kapatılmak istenmesi durumunda, durum bir dilekçe ile il müdürlüğüne bildirilir. Dilekçeye ruhsatın aslı eklenir.” hükmü,

22 nci maddesinde “(1) Bu Yönetmelik kapsamında olan muayenehane ve poliklinikler için ön görülen kısıtlamalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Muayenehane ve poliklinikler il müdürlüğünden ruhsat almadan faaliyete geçemezler.” hükmü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 1 inci maddesinde “Bu Yönetmeliğin amacı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemektir.” hükmü,

2 nci maddesinde “Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.” hükmü,

4 üncü maddesinde “Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,

...
n) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,

...
t) İşyeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,” hükmü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” hükmü,

9 uncu maddesinde “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmü,

Danıştay 8. Dairesinin 14.05.2008 tarihli ve : E. 2007/3190, K.2008/3516 sayılı kararında “3572 sayılı Yasanın 2. maddesiyle istisna kapsamına alınan, özel düzenlemeye tabi kılınan müesseselerin dışındaki işyerlerinin, yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ruhsatı almadan işyeri açması ve çalıştırmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Her ne kadar davacı birliğin özel mevzuatında ve üyelerinin tabi olduğu kanunlarda serbest meslek faaliyeti bakımından özel hükümlere yer verilmiş ise de, dava konusu yönetmelik kapsamında işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi talebi üzerine, ilgili merciin incelemesi, Yasanın 4. maddesinde belirtilen hususlarla sınırlı olup, yasayla istisna kapsamında tutulan işyerlerinin dışındaki tüm işyerleri için geçerlidir.

Bu durumda, yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı almasının zorunlu tutulmasına ilişkin dava konusu yönetmelik hükmünde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.” denilmektedir.

Danıştay 15. Dairesinin 04/03/2016 tarihli, E: 2014/607; K: 2016/1370 sayılı kararında “... İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda işyeri ruhsatı alması gerekmeyen kuruluşların sayma yoluyla belirtildiği, optisyenlik müesseselerinin ise bu kuruluşlar arasında sayılmadığı, dolayısıyla bu müesseselerin anılan Kanun kapsamında yer aldığı ve işyeri ruhsatı alması gerektiği anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, Optisyenlik Müesseseleri Hakkında Kanunda optisyenlik müessesesi ruhsatı alınması gerektiği belirtilmiş, ancak işyeri ruhsatı alınması zorunluluğu bulunmadığı yönünde bir hükme yer verilmemiştir.

Optisyenlik müesseselerinin optisyenlik ruhsatnamesi almasının yeterli olduğu, işyeri ruhsatı alma zorunluluklarının olmadığı yönündeki düzenleme ise yönetmelikle hüküm altına alınmıştır.

Bu durumda, optisyenlik müesseselerinin işyeri ruhsatlarıyla ilgili Kanun kapsamında olduğu ve bu Kanun uyarınca ruhsat almaları gerektiği açık olup, dayanak Kanununda böyle bir hüküm bulunmadığı halde bu konuya dava konusu yönetmelik hükmüyle istisna getirilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

...” denilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri ve Danıştay kararları kapsamında; sıhhi ve gayrisihhi iş yerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemlerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütüldüğü, belediyelerce iş yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine ilişkin temel mevzuatın aynı Yönetmelik ve bu Yönetmeliğin dayanağı olan Kanunlar olduğu, anılan Kanunlarda veteriner hekimlik mesleğinin icra edildiği yerlerin (muayenehane, klinik, poliklinik) işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olduğuna ilişkin bir hüküm yer almadığı, yine benzer şekilde veteriner hekimlik mesleğini düzenleyen 6343 sayılı Kanunda da işyeri açma ve çalışma ruhsatından bir muafiyet öngörülmediği,

Ayrıca, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesi gereğince, iş yerlerine Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmadığı, özel mevzuatı uyarınca ilgili kurumlardan alınan izin ve ruhsatlar ile yetkili idareler tarafından verilecek işyeri açma ve çalışma ruhsatının birbirinden farklı hukuki nitelik taşıdığı, ilgili kurumdan alınan izin veya faaliyet belgesinin genellikle o faaliyeti yürütecek olan kişinin veya iş yerinin o işi yürütmeye yetkili olduğunu veya kurumlarınca belirlenen kriterlere uygun olduğunu gösterdiği, işyeri açma ve çalışma ruhsatının, o iş yerinde başvurusu yapılan faaliyetin yürütülmesi için iş yerinin hukuki ve fiziki durumunun uygunluğunu ve faaliyet konusunun yürütümü için gerekli olan bilgi ve belgelerin kontrolünü kapsadığı, bu kapsamda, veteriner hekimlik mesleğinin icra edildiği yerlerin (muayenehane, klinik, poliklinik) ve benzeri iş yerlerinin işyeri açma ve çalışma mevzuatı çerçevesinde ruhsatlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür